Van vreemdgaan tot inkomenskloof: 200 vragen die het ongemakkelijke gesprek op gang brengen

Wereldmuseum lanceert Het Ongemakkelijke Aankaartspel. Niet elk verschil hoeft te worden overbrugd. Maar kunnen we erover praten?

Het kerstdiner is niet voor iedereen alleen maar gezellig tafelen. Voor je het weet, gaat het over politiek, relaties, opvoeding of gaat die ene persoon weer net iets te ver met zijn grappen. Durf je elkaar aan te spreken? En hoe blijf je met elkaar in gesprek als meningen botsen? *Het Ongemakkelijke Aankaartspel* van Wereldmuseum helpt spelers lastige onderwerpen bespreekbaar te maken, naar andere perspectieven te luisteren en te oefenen met ongemak. Met 200 vragen die raken aan actuele maatschappelijke discussies, persoonlijke overtuigingen en onderwerpen die we liever vermijden brengt het spel gesprekken op gang over kwesties die ertoe doen. Aan de keukentafel of op de werkvloer, het nodigt spelers uit om verder te kijken dan hun eigen gelijk. Niet om te winnen, wel om te wagen. Want oefening baart ongemakskunst.

Het Ongemakkelijke Aankaartspel
Foto: Aad Hoogendoorn

Waar trek je de grens tussen flirten en vreemdgaan? Zou jij een vriend steunen die in opspraak raakt? Grijp jij in als iemand een vrouwonvriendelijke, homofobe en/of racistische opmerking maakt? Welke running gag in de familie is eigenlijk helemaal niet om te lachen?
[vragen uit *Het Ongemakkelijke Aankaartspel*]

200 VRAGEN OM HET ONGEMAK AAN TE KAARTEN

Hoe voer je zo'n gesprek zonder direct te oordelen? Hoe blijf je nieuwsgierig als je het fundamenteel oneens bent? En hoe maak je ruimte voor een perspectief dat je niet vanzelfsprekend begrijpt? *Het Ongemakkelijke Aankaartspel* van Wereldmuseum biedt een speelse manier om hiermee te oefenen. Het spel bevat 200 prikkelende vragen, 20 ijsbrekers, 10 rollen en 4 geïllustreerde puzzels. Spelers onderzoeken maatschappelijke en culturele kwesties én persoonlijke dilemma's. Met rollenspel en praktische gespreksoefeningen worden ze uitgedaagd om te luisteren, door te vragen en van perspectief te wisselen. De vragen bestrijken uiteenlopende thema's: van het perfecte uiterlijk en de grenzen van humor tot macht, de zin van geweld, vrijheid en klimaat. Sommige vragen zetten aan tot herkenning, andere roepen weerstand op of leggen vanzelfsprekendheden bloot. Het doel is niet om zoveel mogelijk ongemak te creëren, maar om beter te leren omgaan met de spanning die een lastig gesprek met zich meebrengt. Daarbij is ruimte voor zowel confrontatie als luchtigheid. Spelers hoeven elkaar niet te overtuigen of tot overeenstemming te komen. Het gaat erom elkaars wereld beter te leren kennen, eigen aannames te onderzoeken en de blik te verruimen. Het spel is geschikt voor vrienden, families, geliefden, collega's en voor iedereen die het aandurft die lastige onderwerpen niet (langer) te vermijden.

Vriendengroep speelt Het Ongemakkelijke Aankaartspel
Foto: Aad Hoogendoorn

EEN SAMENLEVING VOL MENINGSVERSCHILLEN VRAAGT OM GESPREK

De manier waarop we met verschillen omgaan, staat volop in de belangstelling. Discussies over politiek, migratie, gender en klimaat lopen geregeld hoog op en sociale media en het publieke debat confronteren ons dagelijks met uiteenlopende

standpunten. Het vergroot het belang van het creëren van ruimte om met elkaar het gesprek op te zoeken. Dat onderstreept ook het onderzoek van YoungXperts, waaraan wetenschappers van de Universiteit van Amsterdam deelnemen. Hieruit blijkt dat vier op de vijf ondervraagde jongeren vindt dat we negatiever denken over mensen met een andere mening. Ongeveer de helft maakt zich daar actief zorgen over. De jongeren zien niet zozeer verschillen van mening als het probleem, maar vooral situaties waarin mensen niet meer naar elkaar luisteren of elkaar niet respecteren. Ze pleiten voor meer ruimte voor dialoog en ontmoetingen tussen verschillende groepen. Ook het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) benadrukt in onderzoek uit juni 2026 dat meningsvorming niet alleen door nieuws en sociale media wordt beïnvloed, maar ook door onze achtergrond, ervaringen en gesprekken met mensen om ons heen. Juist in de directe omgeving zoals thuis, in de vriendengroep en op de werkvloer spelen gesprekken een rol in hoe we naar maatschappelijke kwesties kijken.

Wanneer vind je het sturen van een Tikkie ongepast? Wanneer voelde je je voor het laatst eenzaam? Wie heeft er een social media detox nodig? Wat geef jij niet op voor een leefbare wereld? Wat doe je met een cadeau waarin heel veel moeite is gestoken, maar dat je vreselijk vindt?
[vragen uit *Het Ongemakkelijke Aankaartspel*]

VAN PROGRAMMASERIE NAAR BOEK NAAR SPEL
Het *Ongemakkelijke Aankaartspel* bouwt voort op de ervaring die Wereldmuseum sinds 2017 opdoet met de programmaserie *Ongemakkelijke gesprekken*. In deze reeks gaan deelnemers met elkaar in gesprek over actuele, complexe onderwerpen, culturele conflicten en taboes. In 2024 volgde de uitgave van het boek *Ongemakkelijke gesprekken – Survivalgids* met inzichten en praktische handvatten voor iedereen die te maken krijgt met lastige gesprekken, bijvoorbeeld tijdens een vergadering of familiefeest. Dit nieuwe spel is nog meer hands on: aan tafel, op het werk of met vrienden kunnen spelers direct oefenen met luisteren, vragen stellen en omgaan met verschillende perspectieven. Bij Wereldmuseum Amsterdam kan je het spel t/m februari 2027 uitproberen in de pop-up *SPEEL!*

Ontspannen omgaan met verschillen kost steeds meer mensen moeite en dat kan zorgen voor verwijdering van elkaar. Het Ongemakkelijke Aankaartspel biedt een speelse en toegankelijke ruimte waarin spelers kunnen oefenen met luisteren, doorvragen en zich in elkaar verplaatsen. Zodat we met meer openheid, lichtheid en moed het noodzakelijke ongemak durven aangaan. Want je hoeft het niet met elkaar eens te zijn om elkaar beter te begrijpen.

-Rixt Hulshoff Pol, Inhoudelijk programmamaker Wereldmuseum

Het Ongemakkelijke Aankaartspel, puzzel thema familie
Tekening © Anouschka Boswijk

PRAKTISCHE INFORMATIE
Naam: Het Ongemakkelijke Aankaartspel
Beschikbaar vanaf: nu
Prijs: € 19,95
Adviesleeftijd: 16+
Aantal spelers: 2–10
Samenstelling: Wereldmuseum, Rixt Hulshoff Pol, in samenwerking met Sheralynn Adriaansz, Jorgen Gario en Daan ’t Sas
Vormgeving: Lyanne Tonk
Illustraties: Anouschka Boswijk
Verkrijgbaar: op Dutchmuseumgiftshop.nl én in de winkels van de Wereldmuseumlocaties in Amsterdam, Leiden en Rotterdam

---

NOOT VOOR REDACTIE
Wil je het spel ontvangen voor een review ervan? Of heb je vragen over het spel, verzoeken voor beeldmateriaal en/of interviews? Neem dan contact op met Zdenka Fieggen pers@wereldmuseum.nl of bel naar 06-26765393.